

EIGEN KLEUR

Als kunstenaar kunnen we kiezen in hoeverre we willen afgaan op eigen lokale kleur. Eigen kleur (of lokale kleur) is de tint van een object zoals het verschijnt in volledig wit licht, maar de kleur en richting van de belichting veranderen de aanblik van de kleur van een object. Door de vele veranderingen in de loop van een dag heeft ons oog bij het bekijken van een kunstwerk de neiging af te gaan op wat het als echt waarneemt. Ons brein vindt een grote verscheidenheid aan kleurkeuzes geloofwaardig. Als we alles alleen in zijn echte lokale kleur schilderen, krijgen we waarschijnlijk een cartooneske, vlakke benadering van een tafereel.

Tip

Probeer een beperkt palet te gebruiken als je begint met kleuren. Begin met het observeren van kleuren als warm en koel. Een gele en een paarse kleur lenen zich uitstekend voor dit doel.

Bewolkt**Met achtergrondlicht****Late namiddag****Zonsondergang****Nacht**

C De eigen kleur van de structuren in deze scène is niet veranderd, alleen de belichting.

ALLE:
KATIE WOODWARD
Grand Army Plaza,
Brooklyn, New York
12,7 x 17,8 cm waterverf,
poflood en pen

ATMOSFERISCH PERSPECTIEF

Atmosferisch perspectief is het effect dat de atmosfeer heeft op onderwerpen die van een afstand worden bekeken. Dit kan het best worden waargenomen op bergen of heuvels in de verte, of in lagen van gebouwen in een skyline. Vaak worden objecten in de verte lichter en lijken ze qua kleur op de lucht, terwijl objecten dichterbij hun echte lokale kleur en waarde behouden. Als schetsters kunnen we dit in ons voordeel gebruiken, niet alleen door het na te bootsen als we het zien, maar ook door het te suggereren als we het niet zien. Je kunt dit kleurverloop gebruiken om diepte te creëren in een schets, of de geschetste objecten nu kilometers of centimeters van elkaar verwijderd zijn. Door objecten dichterbij je iets warmer te houden en objecten verder weg iets koeler (of omgekeerd), wordt je oog gestimuleerd om terug te bewegen door de schets en elementen te onderscheiden die anders dezelfde lokale kleur zouden hebben. Werk je niet in kleur, dan maak je het onderwerp in de verte lichter van tint. Dit verloop in toonwaarde werkt ook als je in kleur schetst. Probeer het maar eens!

Tip

Als je naar lagen van heuvels of gebouwen kijkt, kijk dan naar de laag die het dichtst bij je is en die het verst weg is. Dit zijn beide uitesten van het gradatiespectrum en dus het gemakkelijkst van elkaar te onderscheiden.

◊ REMINGTON ROBINSON

Zonsopgang boven
Byers Peak, Grand
County, Colorado
4,64 x 7,64 cm; olievlief op
houtpaneel

Tip

Gebruik het atmosferisch perspectief ook eens om gebladerde te scheiden. Dit is een eenvoudige manier om boomgroepen uit elkaar te houden en diepte aan te brengen tussen het vele groen.

◊ DAVID LOWTHER

Bomen bij Fernilee, Derbyshire,
Verenigd Koninkrijk
20,3 x 27,9 cm; gouache en pastel

◊ MIKE KOWALSKI

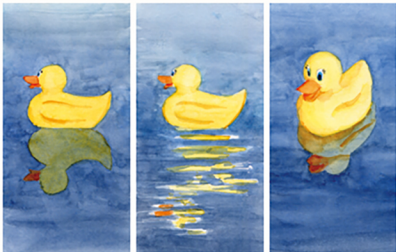
Dageraad bij
Hell's Canyon, Wallowa
County, Oregon
17,8 x 50,8 cm; Pentacolor
waterverf schetsboek en
waterverf; 45 minuten

◊ DOUG RUSSELL

Cannaregio, Venetië, Italië
20,3 x 29,2 cm; zwarte Copic
Multiline-pen in een Malacolor
aquarel-schetsboek; 45 minuten

Atmosferisch perspectief kan een kleur- en waardeverschuiving betekenen naarmate objecten zich in de verte terugtrekken, maar je kunt ook overwegen om het contrast op de voorgrond hoger te houden. Je kunt ook randen vervagen naarmate ze verder weg liggen. Al deze technieken kunnen worden gebruikt om sfeer weer te geven.

Als je een object van een afstand in het water ziet drijven of als je oog dichterbij de waterspiegel is, kan de reflectie een perfect spiegelbeeld zijn. Als je naar een object kijkt onder een steilere hoek, van bovenaf, zie je waarschijnlijk de onderkant van het object en een kortere reflectie. Reflecties kunnen langer en uitgerekter lijken op een minder glad oppervlak, zoals bewegend water met rimpelingen.

Reflecties zijn afhankelijk van de plek waar een object het water raakt. Objecten die ver weg zijn en het reflecterende oppervlak niet raken, worden bepaald door het punt waar ze het oppervlak zouden raken als dit door zou lopen en het object snijdt. Klinkt dat ingewikkeld? Maak je geen zorgen, je hoeft niet te rekenen. Bij twijfel kun je altijd terugvallen op wat je waarneemt. Ik heb deze *fake it 'til you make it*-benadering gebruikt voor reflecties, omdat het vaak gaat om iets wat geen welomlijnde randen heeft en niet de werkelijke focus van een schets is, zodat je het goed kunt simuleren.

VLOER- EN PLAFONDREFLECTIES

Reflecties verschijnen niet altijd op de meest verwachte plaatsen. We verwachten ze te zien in spiegels, ramen en water, maar ze kunnen ook verschijnen op vloeren of glanzend betegelde plafonds. Misschien heeft het onlangs gereinigd en ligt er een dun laagje water op het asfalt, of misschien kijk je naar een pas gepolijste museumvloer. Dergelijke reflecties kunnen leuk zijn om na te doen of om ze te verbeelden en in je schets te verwerken, ook al zie je ze niet voor je. De reflectie kan dof en vaag omrand zijn of het kan een exacte weergave zijn, afhankelijk van het oppervlak dat je ziet (of wat in je schets van pas komt). Twijfel je, laat je dan leiden door de contouren van de reflectie.

▷ KATIE WOODWARD

Bizons en antilopen,
American Museum of
Natural History, New York
12,7 x 17,8 cm; waterverf,
grafietplood, witte Usti-Ball
Signa-gelpen, Pigma Micro-
pen; 1 1/2 uur

Deze glimmende museumvloer gaf me een goed excuus om een reflectie toe te voegen aan mijn schets. De delen van de vloer werden gescheiden door sterk reflecterende koperen strips, dus gebruikte ik mijn witte gelpen om die aan het einde toe te voegen (let op de zwarte pen die ik gebruikte voor dezelfde stroken buiten het gereflecteerde gebied).

▷ KATIE WOODWARD

Washington Square Park, New York
12,7 x 17,8 cm | waterverf, grafietplood,
witte Signa-gelpen; 1 uur

SCHADUWEN ONDER GEBLADERTE

Bij gebladerde kun je je gemakkelijk verliezen in al die bladeren, maar vergeet niet wat die bladeren draagt! Als je aangeeft waar de stam en takken van een boom door het gebladerde te zien zijn, geef je de kijker nuttige informatie, waardoor deze details belangrijker worden voor een compositie dan het eigenlijke gebladerde. Zo kun je met slechts een paar streken vage, groene vormen tot een boom maken. Hoe dicht zijn de bomen bebladerd? In de boomtoppen kan het gebladerde allemaal in elkaar gaan, maar dichterbij de grond kun je de stam van de boom ertussen zien. Ter hoogte van de stam kun je licht zien dat van verder komt, maar je kunt ook te maken hebben met een bos waar je vooral schaduw ziet.

Tip

Beslis al vroeg of je boomstammen licht of donker moeten afsteken tegen de achtergrond.

☛ KATIE WOODWARD

Gramercy Park,
New York

7,6 x 10,2 cm; waterverf, potlood,
Pigma Micron-pennen

☛ SHARI BLAUKOPF

Windy Park, Montreal, Canada

40,6 x 20,3 cm; waterverf; 1 vnr

Aan de rand van een bebost gebied kan de ruimte achter de boomstammen in de schaduw liggen, waardoor de boomstammen licht afsteken.

☛ KATIE WOODWARD

Water bij broeikas in Central Park,
New York

10,2 x 10,2 cm; waterverf, potlood,
Pigma Micro-pen, witte Uni-ball Sign-gepen

